

IZHAJA VSAKI DAN

Na ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nvl. (6 stot.) v mnogih lokacijah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvl. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5.20, pol leta 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcij lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Brzjavne vesti.

Satisfakcijska zmožnost grofa Sternberga.

DUNAJ 9. — Koresp. (Wilhelm javlja): Takoj potem ko je izšel odlok domobranskega ministerstva, ki izjavlja, da je poslanec grof Sternberg brez dvoma zmožen za satisfakcijo, je pooblaštil prejšnji domobranski minister grof Welsersheimb svoje zastopnike, da pozove grofa Sternberga, naj imenuje svoje zastopnike radi psov, katere je svoj čas izrekli v parlamentu.

Vapeh pogajan zastopnikov obeh strank je, da je bila ta zadeva rešena na popolnoma viteški način.

Dragoceni mozaični odkriti v Ogleju.

GORICA 9. Pri popraviljanju bazilike v Ogleju so odkrili dragocene mozaike z figurativnimi podobami. Izkopavanja se nadaljujejo.

Generalni štrajk na Švedskem.

STOKHOLM 9. — Železniški promet v Švediji ni skoro nič moten. V Stokholmu je na električni cestni železnici v prometu 7 voz, katere spremljajo policisti.

STOKHOLM 9. Poročilo nekega dunajskega lista, da zadene štrajk na Švedskem vse trgovske kroge onih dežel, ki so v zvezi s Švedskom in da švedski trgovci ne bodo mogli rešiti zapadlih menic, je brez vsake podlage.

Obletnica kronanja papeža Pija X.

RIM 9. Porodno šeste obletnice kronanja papeža Pija X. je bil danes v sikstinski kapeli v Vatikanu slovesen pontifikal. Slovesen sprevid s papežem, v katerem je častno službo opravljala papeževa garda, se je pomikal skozi sala ducale in sala regia v sikstinsko kapelo. Papež je izgledal izborni. Takoj se je udeležil na prestol, nakar so se mu poklonili kardinali. Na to je kardinal, Merry del Val, prvi od papeža Pija X. imenovani kardinal, služil pontifikalno mašo, med katero je pela sikstinska kapela pod vodstvom Perosija. Službe božje se je udeležilo mnogo kardinalov, člani diplomatičnega zbora in vitezi malteškega reda, nadalje sestre in nečakinje papeža ter številni povabljeni. Po maši je papež podelil blagoslov. V notranjosti Vatikana so bile razobešene papeževe zastave.

Turčija.

CARIGRAD 9. Poveljnik 4. zbora Ibrahim paša, ki je prevel poveljstvo proti upornim Kurdom Darsimskega gorovja, je predvčeraj prodrl v Darsim, ne da bi naletel na upor ter je zasedel okolico.

Srbija.

BELIGRAD 9. Prestolonaslednik Aleksander je danes zjutraj došel semkaj z Dunaja ter je takoj odpotoval v Ribarsko Banjo.

CARIGRAD 9. Srbski diplomatični zastopnik je danes pri portu ponovil svoje proteste radi zadnjih napadov Albancev.

Krečansko vprašanje.

PARIZ 9. „Agence Hava“ poroča iz Aten: Odgovor na noto turške vlade bo izročen baje v torek. Zastopniki vladi se v ministerstvu večkrat sestanejo na posvetovanje z ministrom predsednikom in ministrom za unanost stvari. Javnost se nada, da bodo velelasti, na katere je Grška apelirala, prepredile, da bi Turčija hotela zaplasi Grško v

vprašanje, katerega rešitev je odvisno od velelasti.

DUNAJ 9. „Fremdeblatt“ piše: Na prošnjo grške vlade je avstro-ogrski poslanik v Carigradu na ukaz avstro-ogrške vlade posredoval pri portu v smislu, da se ohrani mir. Poslanik je o tej priliki omenil nevarnost, ki bi jih zamogli dovesti seboj vojni zapletaji med Turčijo in Grško. To je prvič, da avstro-ogrski monarhija posreduje v krečanskem vprašanju, da bi preprečila eventualno vojno nevarnost. Ako sicer ostane ureditev tega vprašanja prepuščena štirim zaščitnim velelastim, ste vendar obe srednje evropski centralni vladi smatrali za potrebno, da posredujejo, ko se gre za ohranitev miru. To je bil tudi povod sedanjemu posredovanju avstro-ogrške vlade v Carigradu.

BEROLIN 9. „Nordd. Allg. Zeitung“ piše: Čeravno ni Nemčija neposredno intere-

sirana na krečanskem vprašanju, marveč priznava pristojnost zaščitnih vlasti za ureditev stvari, je vendar cesarska vlada v splošnem interesu miru kakor doslej tako tudi sedaj teliko v Carigradu, kolikor v Atenah prijateljsko svetovala na pomirjenje.

CARIGRAD 9. Poslaniki krečanskih zaščitnih vlasti storili so pri portu korake radi note, ki jo je ista izročila v Atenah.

PARIZ 9. Francozki diplomatični krogi so mnenja, da je neobhodno potrebno začeti v porto pogajanja glede vseh vprašanj, ki zadevujejo Kreto.

PARIZ 9. „Figaro“ poroča, da pride portugalski kralj obiskat predsednika Falliereza. Nadalje pričakujejo tudi bolgarskega carja, ki prihaja sicer vsako leto v Pariz, njegov vsprejem bo imel pa takrat poseben značaj, ker pride prvokrat kakor suvereni vladar.

Velika skupščina družbe sv. Cir. in Metoda

na Jesenicah dne 8. avgusta 1909.

Vsprejem.

V zlatu je blestelo nebo in sipalo svoje žarke na pestre množice, ki so se zbirale pred kolodvorom, ko so prišli zadnji vlaki od Ljubljane, oziroma Trata in Gorike. Mnogostevilne goste iz vseh slovenskih pokrajin je pozdravljali velik, narodni trobojnicami odličan slavolok z napisom: „Nič sovražnikov se ne bojimo — Kakor skala trdno stojimo — Naš namen je solčno čist — Vse le narodu v korist!“ (besede narodnega dekleta Manice Komar z Vižmarjev).

Pod slavolokom so pričakovali: zastopniki obeh podružnic in družin narodnih društev: kakor nositelje ideje, ki sta jo širila sveta brata — kakor boritelja za slovensko besedo. Zahvalil je družbo in goste, da so izbrali ravno Jesenice za letošnjo skupščino in pokazali, da vedo ceniti to prevažno točko, ki je silno ugrožena kakor nekako mednarodno prehodnišče vled železnice, ki se tu križajo. Prešinja naj vseh duh, ki je navdajal sveta brata, da sta širila besedo našo.

Potem sta jedna deklica in en deček pozdravila goste v priročnih besedah v imenu šolske mladine in vrta, v imenu učiteljstva je govoril učitelj Josip Sedlak, ki je, sklicujoč se na silni boj, ki ga moramo biti s sovražniki, pozival na delo. Tu je periferija, ki grozi našemu narodnemu obstanku. Še posebej je pozdravil predsednika družbe, Senekoviča, in častiljivega starico Luko Svetca. Predsedniku je bil poklonjen krassen šop crotja.

Dr. Janko Pretner je pozdravljala goste v imenu slovenskega delavstva, katerega otrokom je družba otvorila zavetišče. V imenu onih, ki največ trpe, v imenu proletarijata je zaklical dobrodošlico gostom. Goste je pozdravila tudi vrtnarica družbe gospica Rekar.

Na pozdrave je odgovoril predsednik Senekovič s krasnim govorom. Družbeno vodstvo se je razveselilo, ko se je sprožila misel, da letošnja skupščina bo v Jesenicah. Odbor umeva nevarnost, ki grozi tej

točki. Šopek, ki ste ga poklonili, naj nas spominja ljubezni do našega naroda vere, da ta narod ostane čist in nepomešan in nade, da naše delo ne bo zastoj. Ako ostanemo složni, bomo stali kakor trda skala. Ne glejmo na osebe, ampak stvar nam bodi merodavna. Lani se je naša skupščina vršila pod terorizmom, danes pa se nadejamo, da bomo mogli zborovati mirno in navdušeni za našo stvar.

Sprevid.

Razvrtil se je veličasten sprevid po Jesenicah, odičenih trobojnicami na hišah narodnjakov. Z belkonov se je sipalo cvetje. Na čelu je korakala godba gasilcev z zastavo na mesto zborovanja.

Skupščina

se je vršila na prostranem vrtu g. Trevena na Savi, ker izbrana dvorana ne bi bila zadostala niti za petino zbranih skupščinarjev.

Skupščino je otvoril predsednik Senekovič navdušenim govorom, ki je še enkrat pozdravil goste, došle iz vseh krajev slovenske domovine. Skupščina naj sodi delo vodstva, daja nasvete in napotke, da bomo delovali s podvojeno silo. Vodstvo je hodilo iste poti kakor prejšnje leto. Nikjer ni izživalo in vedno postopalo objektivno. Ni se oziralo na razna zbadanja. Potem se je hvaležno spominjal slovenskih listov, ki so podpirali družbo, je navel par izgovorov, ko so nekateri listi falsificirali dopolane jim vesti ter zavračali razna obitja. Posebno je pozval skupščino, naj sodi o prepiru na Koroškem. Na to je navajal dobroto družbe v minulem letu. Umrlim je zaklical „Slava!“

Pozdravil je edino navzočega drž. poslanca Hribarja in deželne poslanca dra. Wilfana, dra. Gregorina, dra. Slavika, dra. Pertota, A. Gabrščeka, dra. Trillerja, dra. Frankota in slednjič (posebno priročno) goste iz Rusije, Mikša. (Viharen aplavz).

Poročila tajnika.

Tajnik dr. Žerjav je čital zelo razsežno in veliko ljubeznijo sestavljeno poročilo, v katerem je konstatiral, da, izvemši leto 1848 in dobo taborjev, ni tako živahno plula narodna zavest kakor v minulem letu. Po lanskii skupščini v Ptujju je narod naš sijajno pokazal, kako ljubi in spoštuje to družbo. Osmena skupščina je bila v Ljub-

ljani, ki jo je poročala kri žrtve Adamiča in Lundra. Kakor nepolitično društvo družba ne sme izraziti svojih čustev. No, saj smota čustva zaprilegli ob grobu žrtve. To so čustva, ki nas silijo k narodnemu delu.

Naša organizacija treba reforme, da si se je v zadnjih dveh letih ojačila in poglobila, posebno na Kranjskem. V družbo treba zanesti demokratičen značaj. Po deželi je organizacija na Primorskem najboljša. Razveseljivo je tudi na Stajerskem. Na Koroškem imamo 5 podružnic.

Naslednji odstavek je bil posvečen prepiru na Koroškem. Družba je vedno delovala v sporazumu z vodstvom. Ali ko je politično vodstvo na Koroškem prešlo v druge roke, je to nehalo. Sledil je historijet pogajanj s tem vodstvom in vzrokov, ki so dovedli do nastanitve posebne družbe na Koroškem. Že dolgo ni dobivalo vodstvo nikake iniciative od vodstva na Koroškem, da si ni družba nikoli odklonila kake prošnje. Prišlo je do novega društva na Koroškem.

Tajnikovo poročilo navaja na to statitiko družbinih šol, razredov, učencev in učiteljstva. Konstatuje, da je družbino šolstvo napravilo velik korak naprej. Pohvalno omenja družbinega dela v Krmini, kjer skoro odpremo dvorazrednico. Na Vrdeci odpremo na jesen otroški vrtec. Številke o učencih na družbini šoli v Tratu, in o revnosti prostorov je vzbujalo senzacijo. Letos smo imeli 16 razredov. Prihodnje leto se pridruži še dva. Vodstvo se razdeli tako, da bomo imeli dve dekliški šoli, iz katerih se izcimi viša dekliška šola. Prostore v Tratu treba razširiti. Naročen je načrt za prezidavo, da dobimo novo moderno zgradbo. Našo napredujočo moč v Tratu kažejo številke. Absolutno treba novih prostorov. Šolska mizerija v Tratu je evropski škandal. Vlada je lani podprala 5 učiteljev. Če vlada meni, da je to drobitno zadovoljila, se moti. Na jesen pride zopet do hude krize. Oglasi se gotovo do 1200 otročičev, ki jih ne bomo mogli vseh vsprejeti. Stariši bodo krvavečim arcem stali z otročiči pred šolo. Kar se zgodi, ne bomo nam v nečast, ampak vladi na sramoto.

Učni vapeli so bili na vseh družbinih zavodih prav dobri.

Prihodnje leto bo družba praznovala svojo 25letnico. Tedaj jo bo pozdravljala že mlada obrambena organizacija. 25 letnica naj se povzdigne v velikanško obrambeno manifestacijo ob Adriji.

Poročilo je zaključilo s pozivom na delo, da bo naš narod na svoji zemlji svoj gospod!

O poročilu tajnika, oziroma o dogodkih na Koroškem se je vnela dolga in viharna debata, v katero so posegli koroška duhovnika in župnik Ražun; predsednik Senekovič (opetovano), duhovnik dr. Arnejc, dr. Rostohar, urednik „Mira“ Smodej, župnik Treiber, župan Ivan Hribar in tajnik družbe dr. Žerjav. Viharno navdušenje je izzvala zahvala kmeta Prosekarja iz Kotnarevasi pri Celovcu družbi, ki je vsikdar podpirala koroške Slovence.

Neopisni viharji so bili izlasti med govoroma dra. Arnejca in Smodeja. Oba sta dolžila družbo, da je ona kriva razdora na Koroškem, ker noče vsprejeti pogojev vodstva koroških Slovencev, dočim so branitelji družbe očitili temu vodstvu, da mu je le za strankarstvo. Ko je dr. Arnejc zaklik-

PODLISTEK.

Pavlov zločin.

(Italijanski sipal Giulio Francesoni. — Poslovenil Fran Pirman.)

Ko je Pavel zapazil čudno spremembo v Heleninem značaju, ki je videl, kako se je ona ugibajala v neopravičen molk, ko je konstatoval upadlost in blodet njenih lic, ki ji je nekaj videl tako črtoče, tedaj je čutil globoko usmiljenje do nje.

Nikdar mu pa ni prišlo na um, da bi se moglo za to blodetjo, za tem molkom skrivati notranje gizenje, notranja razburjenost. Nikdar mu ni prišlo na um, da bi mogli oni dolgotrajni molki in ona blodet prikrijevati utrujanje močne grešne strasti.

Kajti Pavel je bil eden onih mož, ki gledajo na žensko bitje z nekako pobožnostjo; bil je eden onih mož, ki jako težko verujejo v nepoštenost ženske, katero so vedno c nili in sicer zato, ker, preživeli vsi svoj čas v čistem in poštenem krogu, ne poznajo blatnega dna življenja, ker ne poznajo pod rafinirano potuhnenostjo prikrite poltosti.

A kar ga je največ plašilo, kar ga je največ bolelo, je bilo to, da je moral sam sebi

priznati, da še ne pozna popolnoma značaja svoje soproge, da ne pozna še Helenine duše v vseh njenih skrivnostih. A za zaljubljenega, ljubečega soproga ni hujega, nego je ravno to.

In tedaj je začel neutrudno iskati vzroka spremembe v značaju in v vedenju njegove soproge.

Ja v tem neutrudnem, neizprosnem iskanju je zasačil toliko činov, je opazil toliko malh, sicer skoro brezpomembnih dogodkov, toliko čudnih izbruhov razdraženosti, ki je napadala Heleno, konstatoval je toliko čudnih skrivnosti v spremenjenem vedenju svoje soproge, da mu je začelo slednjič svitati v utrujenih možganih, da mu je slednjič v možganih zabliščal otrovajoči sum, da je kakor v nekaki megli videl dramo, ki se je odigravala v njegovi družini.

Ko se je ta grozni dvom zaril v njegove otrple možgani, ko mu je začelo vbadanje ljubosumnja razjedati srce, tedaj se ga je lotila mrzlična jeza združena z grozniško željo do spoznanja: dušilo ga je v grlu od želje, da bi doznal, da bi zvedel vse, da bi zvedel istino. In bil je tako oprezen v svojem delovanju, vporabljal je tako previdnost v tem svojem iskanju, pričinja se je tako nezavednega, hlini je tako visoke zauparje v Heleno da se mu je slednjič nekega dne vaa, gola, neizprosnost, očajna resnica v neizrecni grozoti

prikazala pred objokane in od grozne jeze bleščeče se oči, ter podrla in popolnoma potrla njegovo bitje.

Helena je bila nevarnica! Helena ga je varala!

Žalost njegova je bila neizprosna, razpad njegovega idejale neznošen.

Ob groznem odkritju je vplamtela v njem ona grozna jeza, ko človek vidi pred očmi nekako krvavoredečo prikazen, ona grozna jeza, ki tudi v najšibkejem človeku vzbudi morilne želje.

Helene ni bilo doma.

Krčevito je pograbil za revolver in z groznim izrazom krutosti na obrazu se je napotil, da bi šel v stanovanje dra. Jakoba Rialti, onega človeka, ki je strel srečo njegovega življenja in ki je stanoval v spodnjem nadstropju.

Pred oči, ki so še videvale ono krvavoredečo prikazen, v kateri se je razločevala njegova sramota, pred njegove oči, ki so v krvočelni želji po maščevanju že videvale mrtvo truplo Jakoba Rialti, pred njegove izgubljene oči se je tedaj prikazala, bela kakor lili, slika malega deteta, njegove, Pavlove hčerke: rdeče ustnice na blestem obrazu z modrimi očmi, objanim se zlatimi kodri, so bile nabrane v sladke angeljski nasmeh. — Zdelo se je, kakor bi oni nedolžni otrok, lep

kakor angelj Guido Ranija, prosil, naj se ga prihrani, naj se mu ne vstane znak sramote, one sramote, ki bi bila neizprosno padla na nedolžno deklico in jo težila vse življenje. Zdelo se je, da deklica prosi, naj se ji prihrani bodoče ponižanje v spominu na to sramoto, v spominu na nepoštenje svoje lastne matere.

Pavel se je zdrnil. Ona sladka prikazen, oni krasni obrazek proseče deklice je, kakor žarek solca v hudi nevihti, prinesel nekoliko miru v njegove utrujene možgani. Sprevidel je bil v onem trenutku, da bi njegovo maščevanje, pravično kaznovanje nevarneža, izbruh njegove žalosti provzročili škandal, ki bi neizprosnopogubil njegovo hčerko, njegovo Ado, ki bi bila žrtev krivice človeške družbe.

V Pavlovi duši se je vršil hud boj med čustvom razžaljenega, varanega soproga in čustvom ljubečega očeta. Za hip ni Pavel vedel, kaj mu je storiti, a slednjič so se mu prsti demice razklenili, razširili, a revolver je padel iz roke na preprogo. Solze so Pavlu zalile oči, a skozi teano, osušeno grlo se mu je izvil globok vzdih. Grozno je bilo Pavlu v duši, ko je zatajil svojo opravičeno jezo, ko se jo odpovedal maščevanju rekši:

— Le radi nje! Le radi nje!

(Pride š.)

nil, da je družba grobokop edinstva korotkih Slovencev, je nastal orkan ogorčenja, tako, da govornik ni mogel nadaljevati. Istotako so bili sborovalci skrajno razburjeni, ko je urednik Smodej rekel, da od take skupščine ni mnogo pričakovati.

Zaprniku Treiberju se je pa videlo na licu, da ga srce boli. Branil je sicer svoje smišljenike, ali priznaval je kakor vedja družbine šole v Velikovu, da je družba vedno kulantno postopala in je izrekel zahvalo. Naglašal je, da noča priliti olja v ogenj in je prosil, naj iščemo le to, kar nas združuje. Z ozirom na očitana v tajniškem poročilu na njegovo adresu je zaklical, da si svobode prepričanja ne da kratiti.

Odgovarjala sta mu predsednik in tajnik na podlagi spisov podpisanih od — dra. Brejca.

Konec debate je predlagal župan Hribar, da je zahvala župnika Treiberja najlepši konec debate. Stal je predlog, ki izreka vodstvu družbe zahvalo in je pozvilja, naj tudi v bodoče deluje za brate na Koroškem!! Nasprotnikom družbe pa je rekel: naj odpro oči, da bodo videli, da družba dela le za obrambo našega jezika, naše narodnosti. Tudi on se pridruži pozivu župnika Treiberja: kjer gre za skupno korist, iščemo le to, kar nas druži.

Predlog je bil sprejet enoglasno.

Le še tajnik dr. Žerjav je naglašal, da je vodstvo vzhlo vsemu, kar se je zgodilo, vedno pripravljeno za paralelno delovanje na Koroškem, v kateri namen naj bi se vršili redni skupni sestanki delegatov družbe in novega društva na Koroškem.

(K tej debati se še povrnemo).

Iz poročila blagajnika

Iz bilance za upravo leta 1908 je razvidno, da je imela družba v tem letu dohodkov (brez prebitka iz leta 1907) skupaj 136.268 K 69 stot., izdatkov pa skupaj 93.483 K 72 stot., torej prebitka 42.784 K 97 stot.

Stroški za leto 1910 so proračunjeni na 174.160 K, dohodki pa na 130.300 K, primanjkljaja torej 43.860 K.

Poročilo nadzornišva

je podal dr. Ravnihar. Našel je društveno poslovanje, knjige, račune in blagajno v najzujnejšem redu ter predlagal odzoru absolutoriji.

Dr. Rekar se je zahvalil odboru, da je tako vestno upošteval nasvete, ki jih je svoj čas podala prosveta za reformo društvenega poslovanja.

Med. Černič žel, da bi pisarna družbe čim točneje poslovala ter priporočila družbi naj podpira slovensko dnjstvo v njega borbi za slov. vseučilišče.

Poročilo blagajnika in nadzornišva je bilo odobreno soglasno.

Volitve.

Odstopivšemu odborniku dru. Svetini je skupščina izrekla za njega mnogoletno delovanje svojo zahvalo.

Na predlog g. Ribnikarja so bili izvoljeni na to per acclamationem soglasno: v vodstvo: notar Hudovernik, župnik Verhovnik in prof. Vajda. V nadzornišvo: prof. dr. Ilšič, odvetnik dr. Müller, odvetnik dr. Ravnihar, Matija Prosekar (Korošec) in Miloš Stibler; v razodnišvo: notar Kogej, ces. svetnik Šavnik, odvetnika dr. Tekavčič in dr. Triller in dr. Vinko Hudelist (Korošec).

Sprememba pravil.

O tej točki je referiral tajnik dr. Žerjav, ki je omenil, da se sedaj hočejo izvršiti le najnujnejše izpremembe. Po njegovem referatu se je izprememba sedmih paragrafov vsprejelo en bloc soglasno.

Na to je sporočil blagajnik Hudovernik, da je družbi danes došlo na skupščino namesto brzojavnih pozdravov daril v znesku 3316 K (med njimi dar obeh goriških podružnic 1600 K).

Ker se ni nihče več oglašal za besedo, je predsednik s primernim nagovorom zaključil skupščino ob eni in tri četrti uri.

Na skupnem obedu

je otvoril vrsto govorov predsednik družbe Senekovič. Navdušeje je bilo veliko, moj seboj obdavanje naj prisrčneje.

Obrambeno društvo.

Pri obedu je bilo posvetovanje radi ustanovitve obrambenega društva, ki naj bi delovalo paralelno s Civilno-Metodsko družbo: to za šolstvo, ono za obranitev naše zemlje. Referiral je dr. Žerjav. Idejo so toplo priporočali dr. Rostohar, dr. Bernot, notar Hudovernik in Makso Cotič, kateri je naglašal, da so tudi tržaški Slovenci v žalostnem položaju, da morajo braniti ne le svoj jezik in narodnost, ampak tudi svojo zemljo, od hše do hše, takorekoč od pedi do pedi. Zato bodo z radostjo pozdravljali novo obrambeno društvo. Govornik je zagotovil, da bomo z vso vnašo propagirali danes sproženo idejo. Končno se je iz srca zahvalil v imenu vseh tržaških Slovencev družbi sv. Cirila in Metoda za vse dobro, kar nam je storila, ter se priporočil nje nadaljni blagotajnost.

Ob 4. uri je začela velika ljudska veselica ob ogromni udeležbi.

„Veleizdajniški proces“

v Zagrebu.

(116. dan razprave.)

Zagreb 7. VIII.

Državni pravnik Accurti izjavi, da se mu je včeraj zopet očitalo afero Schmidt. — Dosedaj je molčal, a za naprej tega ne bo več trpeti. Schmidt se je hotel pokazati interesanten in se je zato hvalil, da ga plačuje državni pravnik kot detektiva in da mu bo vlada dala honorar po procesu. A edino kar je na vsem tem resnično je, da je državni pravnik naročil Schmidt, naj mu poroča, če najde kaj sumljivega. Dr. Hinković pravi, da je državni pravnik samo zaklical besedo „Schmidt“. Če na aferi Schmidt ni nič ležeče, se državni pravnik brezpotrebno razburja. (Smeh) Kar se tiče trditve, da „se bo dalje trpel“, dobro. Državni pravnik napada zagovornike, jih žali, a istotako delajo člani senata, dočim ne najdejo zagovorniki nikake zaščite. Ako tožite sodnijski, je tožba odbita, ker so bile žalitve izrečene v službi, ako pa zahtevate zadoščanja, se je nam odreka iz istega razloga. — Zatem se preide k predlogom.

Feldcajgmajster Steeb kot priča.

Dr. Hinković predlaga, da se zaščiti kot priča svaka bana barona Raucha feldcajgmajstra Steeba, ki se je izrazil napram veleposlanstvu Pisciću, kakor ta trdi v svoji nedementovani „Nastičijada“ nazvani brošuri, da je doznal od cesarja že pred letom v neki avdienci, da pride do progona Srbov. Dalje predlaga, da se zaščiti poslanca Budisavljevića, Banjanina in Pribečevića. — Dalje, da se zahteva uradne spise, iz katerih bo razvidno, da sta bila brata Pribečević takoj po cetinjskem procesu, mnogo prej nego je izšla Nastičeva brošura „Finale“, pod policijskim nadzorstvom.

Potem predlaga zaščitanje, po Nastiču omenjenega bivšega tajnika sarajevskega nadškofa Stadlerja, Lesića, ki se nahaja v Zagrebu in ima za podati važna naznanila. — Preds.: Kdo ga je klical? Dr. Hinković: Prišel je sam iz Trsta. Preds.: Radi mene bi bil lahko še dalje ostal v Trstu. Dr. Leon Mazura: To vam veruemo! (Vibarna veselost!) Ker ostane Lesić le malo časa v Zagrebu, prosim, da se ga takoj zaščiti.

Nova razkritja o Nastiču.

Nastič je svoj čas zahteval od Lesića po nalogo nekoga visokega bosanskega uradnika gotove spise in dobil za to 500 K od dotičnega uradnika.

Predsednik je naznanil, da bo sodni dvor pozneje sklepal, če in kdaj se ima zaščiti Lesića.

Zagovornik dr. Mazzura predlaga, da se pokribo brzojavko dunajske policije na tržaško policijo, da potuje Nastič preko Trsta na Cetinje v zadevi procesa radi bomb pod imenom Lang, dalje, da se zaščiti načelnika zemunske policije, Maravića, šefa dunajske policije Stuckarta, ki bodo dokazali, da si je zmišljal Nastič dve poročili o enem atentatu na kralja Petra. Namen obeh teh namišljenih atentatov je bil izaliti denar!

Predsednik je opetovano prekinil zagovornika, tako da je isti končno imenoval samo imena onih, ki bi se imeli zaščiti.

Nato so stavili zagovorniki splošne predloge, ki naj bi pobili znane veleizdajniške „pojave“.

Dr. Lukinić je predlagal, da se zaščiti bivšega velikega župana Budisavljevića, bivšega bana grofa Khuena Hedervarya in še več drugih priči.

Ob 2. uri popoldne je predsednik zaključil razpravo.

Volitev tržaškega župana.

Za včeraj ob 11. uri popoldne je bila sklicana prva seja novega tržaškega mestnega sveta v svrhu volitve župana in obeh podžupanov.

Dvorana je bila ob določeni uri napolnjena in galerije močno obiskane. Posebej se je opazilo na galeriji veliko število dam.

Svetovalci so prišli v salonskih oblekah, izvemski socialisti, ki so prišli v šaketi. — Ob 11. uri 10 minut je otvoril sejo starostni predsednik, svetovalac Budinich, ki je konstantiral, da je navzočih 77 svetovalcev. Zatem je za hip pretrgal sejo, da bi šel, po starem običaju, nasproti dvornemu svetniku Fabianiju, kot zastopniku namestnika. Par trenutkov kasneje se je vrnil v dvorano starostni predsednik Budinich z dvornim svetnikom Fabianijem, katerega je spremljal visdni zastopnik v mestnem svetu namestniški svetovalac Lasciac.

Dvorni svetnik Fabiani je stopil na predsedniško mesto, ter izjavil, da ga je namestnik, ker so volitve deželne zbornice in mestnega sveta za mesto — deželo Trst verificirane, delegiral, da sprejme od mestnih svetovalcev in deželnih poslancev predpisano prisego.

Dvorni svetnik, vitez Fabiani je čital tozadavno formulo, med tem ko je klical namestniški svetovalac Lasciac poimenoma posamezne svetovalce.

Odstotni so bili svetovalci Cosulich, Rybář in Ricchetti, ki so opravičili svojo odsotnost. Italijanski in slovenski zastopniki so storili obljubo z besedami: „Tako mi pomagaj Bog“,

a socialisti z besedami: „Oblubljam“. Potem ko so bili položili vsi svetovalci obljubo, je starostni predsednik Budinich spremlil dvornega svetnika Fabianija iz dvorane. Ko se je predsednik vrnil na svoje mesto, je pozval mestni svet, da preide h volitvi župana.

Skrutatorjem sta bila določena svetovalca Alberti in Arch. Oddanih je bilo 77 glasov. Od teh 56 veljavnih in 21 belih. Od veljavnih glasov je dobil dr. Valerio 55 glasov, ki je bil torej izvoljen županom. Pri proglašenju inida sta začeli pleskati večina in galerija. Dame so metale z galerije cvetlice.

Dr. Valerio je povzel, ponovno živahno pozdravljen, besedo. Zahvalil se je na izvolitvi ter poudarjal, da bodo, ako dobi najvišje potrjenje, vršili svoje dolžnosti po svojih močeh kot zvest vojak svoje domovine. — Povdarjal je svojo ljubezen do dežele, ki je z redko ljubezajo, energijo in vestnostjo ohranila skozi stoletja staro kulturo, ter uredila svoje življenje po resnično liberalnih načelih.

Kdor goji odkritosrčno in globoko čustvo za lastni narod, ta umeje tudi slično čustvo v onih, ki so drugega plemena; o a bo spoštoval narodnost drugih, ter se vzdignil le takrat, ko se bo šlo za brambo lastnih pravic, a nikdar iz nekulturnih predsodkov. Istotako zahteva resnično liberalno prepričanje, spoštovanje pred vsakim pošteno mislečim in pošteno izraženim prepričanjem.

Potem je prosil svoje kolege, da bi ga podpirali, za kar vidi obljubo že v izvolitvi sami.

Po ponovnih izrazih zahvale in zagotovila, da bo posvetil vse svoje znanje in zmoglosti blagru mesta, se je spominjal v toplih besedah svojega prednika dr. Sandrinelija ter zaključil z željo, da bi mu dalo njegovo rodno mesto enkrat svoje največje plačilo s tem, da bi mu reklo: „Sin moj, storil si svojo dolžnost“.

Večina in galerija sta sprejeli sveda z velikim odobravanjem besede novoizvoljenega župana dr. Valerio, kateremu so čestitali vsi člani mestnega sveta.

Pri volitvi prvega podpredsednika je dobil dr. Ricchetti 55 glasov; 21 glasovnic je bilo praznih. Izvoljen je bil torej dr. Ricchetti, ki se nahaja sedaj v nekem kopališču.

Pri volitvi drugega podpredsednika je dobil dr. Daurant 55 glasov, dr. Rybář 10 glasov; 11 glasovnic je bilo praznih.

Dr. Rybář je dobil le 10 in ne vseh 11 slovenskih glasov, ker je en slovenski svetovalac, ki je imel pred seboj dve glasovnici oddal v naglici pomotoma belo glasovnico.

(Pri naznanju, da je dobil dr. Rybář 10 glasov, je galerija zvižgala). Dr. Dauranta je galerija obklopala s cvetlicami. Dr. Daurant se je zahvalil na svoji izvolitvi v govoru, kjer je poudarjal, da je bil „vedno bdeč čuvaj pravice občinske avtonomije, kot vnet branitelj našega slavnega italijanstva in kulture“.

Člani večine so tudi dr. Daurantu čestitali.

Ob 12:10 popoldne je bila seja zaključena.

Po seji sta se odpeljala, po starem običaju, dr. Valerio in dr. Daurant v galavozu na namestništvo, kjer ju je sprejel v imenu namestnika dvor. svetnik Fabiani.

Dnevne vesti.

Odlikovanja. Namestniški svetnik pri c. kr. namestništvu v Trstu Alojzij Lasciac je dobil naslov in značaj dvornega svetnika, okrajni glavar Ivan Kreklich-Strassoldo pl. Treuland v Trstu pa naslov namestniškega svetovalca. — Carinski nadzornik Ivan Lappi v Trstu je povodom svojega umirovljenja dobil naslov cesarskega svetnika.

Osobna vest. Včeraj zjutraj je prispel semkaj na jahti „Dalmat“ dalmatinski namestnik Nardelli ter se je z brzovlakom južne železnice odpeljal na Dunaj.

Včeraj ob 2. uri in 5. minut popoldne je z državno železnico dospel zborni poveljnik FZM Potiorek, ki je odpotoval ob 4.20 pop. v Pazin, kjer bo prisostval vojaškim vojam bosanskega pešpolka štev. 4. in drugih čet.

Na adresu tržaških Čehov. Prijeli smo:

Sl. uredništvo!

Blagovolite nedeljski članek v „Edinosti“ popraviti v toliko, da dotični gospod sicer ni govoril inkriminiranih besed na predavanju, temveč v privatnem pogovoru z menoj in v prisotnosti nekoga gospoda laške narodnosti, ki je, samo ob sebi umevno, odobral to. (Bil sem pa obveščen, da na predavanju kaj takega ni govoril).

Da me je tak naspad na mojo narodnost vspričo Italijana naravnost konsterniral, o tem, mislim, ni dvoma.

Mogoče, da je dotični gospod govoril le v šali, poznajoč moje občutno stran v tem oziru.

Na nspade od raznih strani odgovarjam le v toliko, da sem jaz napisal le goli fakt, nikakor pa ne komentarja, kar naj slavno uredništvo blagovolji potrditi.

Iz čeških krogov nam pišejo:

Vaš cenjeni časopis prinaša v svoji nedeljski številki članek, ki obsega težke pri- tožbe proti tržaškim Čehom.

Resnično, prav žal mi je, da Vam je dalo poročilo kakšnega brata Slovenca, dose- daj neutemeljeno resp. nepotrjeno in naj-

brž samo privatno mnenje posameznega Čeha. povod k redakcijskemu komentarju, kateri češko javnost v Trstu tako težko kompromitira.

Stališče nas Slovanov v Trstu vendar ni tako, da bi si dovolili časopis, kateri nosi na svojem čelu motto „v edino-ti je moč“, takih svedetev, ki slovenski reči škodijo in niso vredne časopisa, pri katerem se ne da misliti na serioznost.

Ako imate kaj na srcu, recite nam to na tak način, kateri omogoči vzajemno sporazumljenje, toda neposlužujte se javnega tiska v žargonu, ki je vreden šunda „Il Piccolo“.

To smatram za svojo dolžnost — (kakor naroden Čeh, ki živi za slovensko vzajemnost in čuti z Vami —) da bi Vam sporočil svoje mnenje, ki preveč gotovo tudi ostale tukajšnje Čeha in kateri si bodo dovolili krepto reagirati proti Vašim tako malenkostnim dokazi podprtim obrazložitvami.

Priporočam se Vam, z odl. spošt.

V. H.

* * *

Kakor razvidno iz gornjih dveh dopisov je povzročila naša tozadavna notica v nedeljski številki veliko razburjenje v tukajšnih čeških krogih, a iz omenjene notice same je tudi razvidno, kaj nam je poročal naš dopisnik in kaj smo napisali kot komentar v uredništvu. Mogoče da je bila oblika nekoliko preojstra, a to kar smo pisali, smo pisali gotovo iz srca slehernega tržaškega Slovenca. Biti v Pragi velik Slovan a aramočiti v Trstu iste Slované, pa naj si bode to že javno ali privatno, je nova specialiteta izdaja slovenske vzajemnosti. Ljudi, ki sramote naš narod, imamo že tako dosti.

— Priznavamo tudi, da grehov posameznika ni smeti obračati na račun celokupnosti.

Poznamo tudi člane tukajšnje češke kolonije, ki ne zamude nikake prilike, da bi ne pokazali svoj slovenski čut. Mi smo tudi povdarjali, da so častne izjeme. A naša notica ni bila naperjena proti tem, ampak proti onim, ki nas ne poznajo.

Zato nam je ono poročilo v nedeljski številki dobro došlo, ker nam je dala priliko, da opozorimo večino tukajšnjih bratov Čehov, da se tako, kakor so to oni delali dosedaj, ne izjavi praktično slovensko vzajemnost. Povdarjamo še enkrat: Morda je bila forma, v kateri smo povedali svoje mnenje, nekoliko preojstra, a glede vsebine ostajamo pri svojih trditvah ter mirno pričakujemo onega, kar mislijo ukreniti bratje Čehi, katerih pa dose- daj skoro nismo poznali. A najboljši odgovor nam bode dali, ako se bodo — poboljšali, to je, začeli zabijati v slovensko družbo, česar dosedaj niso delali!

Na adresu slovenskega uradništva. Ob vsaki letni sezoni prihaja v našo deželo vse polno trgovskih potnikov nemških trdk posebno onih iz Dunaja. Ti nemški potniki ponujajo vsakokratno blago, večinoma obleke, perilo in knjige. Najboljši, da ne rečemo edini odjemalci teh nemških trdk so državni in drugi uradniki in žalibog predvsem Slovenci. Ne rečemo, da ni častnih izjem, vendar so le izjeme; večina slovenskih uradnikov toliko v mestu kolikor pri sodnih in davkarjih na deželi pa se poslužuje skoro izključno nemških znanih trdk.

Nemški potniki pa vajujejo svoje blago na tak neeramen način, da marikateri slovenska dobrčina si naroči kako stvar, le da ima mir. Ker pa ponujajo potniki blaga kolikor kdo hoče in proti mesečnim obrokom, je naravno, da je blago izredno drago. Zato je dovolj da naroči uradnik le par stvari in pride v dolg, ki ga tare neprestano, in nikdar se ne more več odkrižati živovske trdk.

Naše slovensko uradništvo naj se ž vendar enkrat emancipira na tem tako važnem polju in naj se zgleduje pri laških in nemških kolegi! Gospoda, povejte nam kolik vaših kolegov drugorodcev kupuje svoje potrebtine pri slovenskih trdkah? Nekdaj, ko še nismo imeli slovenskih trgov, nismo uradništvu zamerili, če je naročilo blago iz nemškega Dunaja, a danes ne velja nikak izgovor več, ko vsakdo ve, da imamo na razpolago modernih in solidnih domačih trdk vsake stroke. Isto blago kot pri dunajskih trdkah dobi uradnik pri domačih za manjši denar, glede na to, da se pri velikih dunaj- skih firmah blago podraži z ogromnimi režij- skimi stroški, katerih ima domača trdka le mal postotek. Olajšava v plačevanju pa so pri naših trdkah istotako običajne kakor na Dunaju. Kar velja za obleke, isto velja tudi za knjige. Kar potrebuje uradnik nemških knjig jih dobi potom slovenskih knjigara, slo- venskih knjig nemške trdkve itak nimajo. Žal, da še dandanes vidimo v uradnih družinah nemške romane in nemške ilustrirane časopise, ki so res poceni pa tudi brez vsake trajne vrednosti. Ali ni že čas, da opustijo uradniki tudi to gdo navado iz davnih časov, ko smo bili Slovenci res tako revni, da smo morali sežati po nemških zabavnih knjigah in ilustriranih časopisih? Vsak nabrženec ve, kako je obogatel naša literatura osobito zadnjih deset let. Danes imamo zabavne in poučne knjige in imenitna znanstvena dela, da nam ni treba se zatekati k Nemci. Tudi slovan- skih ilustriranih mesečnikov imamo in pred vsem „Slovana“, ki bi ne smel manjkati v nobeni uradniški družini. Slovenske knjige le- oprašene v visokih kupih po naših slovenskih knjigarnah a naše uradništvo sega po nem-

šib... V tem oziru se greči dan na dan. Zato priporočamo prizadevanje naj si vzamejo k srcu naše opomine in naj uvažujejo dejstvo, da upliva dober zgled inteligenta na manj izobraženo ljudstvo bolj intenzivno kakor vsa predavanja in čimne veselice.

Redni občni zbor trgovsko-izobraževalnega društva ki se je imel vršiti v sredo zvečer ob 9 uri je bil v skladu s predložitvijo neuspešen, vendar česar je odredil podpredsednik g. Iv. Millonig, ki je predsedoval zboru mesto „adeotnega“ predsednika g. Uličarja, da se ima na podlagi društvenih pravil, vršiti pol ure kasneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu udeležencev.

Po preteku določenega časa otvoril je podpredsednik občni zbor s pozdravom na navzoče, opravičil odsotnost predsednika ter podelil besedo tajniku oziroma njegovemu namestniku g. Deteli. Isti je najprej prečital zapisnik zadnjega izrednega občnega zбора, ki je bil brez prigovora odobren, ter nato prešel na poročilo.

Omenjal je, da žal g. tajnika zadnjih dveh let, kljub temu da sta prevzela to malenkostno dolžnost, je nista vršila, češ, da sta zelo okupirana, vendar česar naj al. občni zbor opravi, ako je poročilo pomanjkljivo. Ni sicer mnogo za poročati od te kratke funkcije, ako in žal da ni možno konstatirati tudi pozitivnih uspehov, konstatiraj pa je malobrižno članov naspram društvu, vendar česar je delovanje društva nekako zasopalo, nadejati se je pa, da v bodoče ne bo več tega, in da se društvo zopet — prerodi k novemu življenju.

Zadnji redni občni zbor vršil se je 18. okt. m. l. in novi odbor začel se je baviti z ustanovitvijo posredovalnega urada; pripravilo se je vse potrebno in danes bi bilo potrebno, da se za to koristno napravo zavzame vsa slovenska trgovska živila, ker drugače se stvar izjalovi, kar se je dogodilo že večkrat. V tem času pa je neki tukajšnji časopis napadel društvenega predsednika in se ne tako zasramovalno izrazil o izvršenem občnem zboru, vendar česar je celokupni odbor s predsednikom na čelu demisijski ter se je nato 14 dni pozneje vršil izvanredni občni zbor, na katerem so se izvršile nove volitve in kjer je bilo poverjeno vodstvo društva zopet staremu odboru, s čemer se mu je izkazalo popolno zaupanje. Kmalu potem, 1. febr. t. l. vršil se je kakor vsako leto veliki trgovski ples o katerem so se celo izventržški časopisi laukavo izrazili. Dasi ta v materijelnem oziru žal ni izpadel tako povojno kakor bi bilo pričakovati, imamo vendar zadovoljenje, da živa društvo še vedno, in to se je pokazalo ravno v tem slučaju, v vseh krogih velik ugled. Nadalje se ima zaznamovati za društvo veselo dejstvo, da se je pod dobrimi pogoji oddalo Trgovsko obrtni zadrugi stanovanje, kjer je bila poprej Ciril-Metodova šola.

S tem je društvu veliko pomagano z ozirom na visoko stanarino in splošno draginjo. Konečno je v čast našim slovenskim denarnim zavodom poročati, da zaklad za trgovsko šolo krasno napreduje in da do danes znaša že okrog K 20.000; naša najteplejša zahvala naj veja torej tej odlični poštenosti in to v prvi vrsti sl. Tržški posojilnici in hranilnici, Trgovsko obrtni zadrugi in Jadranski banki. S tem bi bilo poročilo izčrpano in s hvaležno dolžnostjo zahvaliti nam je tudi ugledno uredništvo „Edinosti“, ki je priobčevala društvene vesti. Z apelom na člane, da se intenzivneje in z večjo verno oklenejo društva, kajti le v tem bo zagotovljen procvit društva v bodočnosti, je tajnikov namestnik izvršil svoje poročilo, ki je bilo brez prigovora vsprejeto.

Nato je podpredsednik podelil besedo društvu blaginju g. Deteli, ki je podal natančno poročilo o društvu in premoženju ter odgovoril na nekatera pravašja, nakar je podpredsednik konstatiral, da sta pregledovalca računov vse račune pregledala ter iste našla v redu, kar potrjuje z lastnorodnimi podpismi. Nato je bilo blaginju poročilo enoglasno odobreno in vsprejeto na znanje izjave pregledovalcev. Prešlo se je k 5. točki dnevnega reda: volitve predsednika. Za besedo se je priglasil g. Jos. Prelog ter predlagal, naj se volitve vršijo pozneje na izrednem občnem zboru, temu se je protivilo več članov, nakar se je vnela daljša debata; slednjič je predlagal g. V. Ziga, naj se predsednikom izvoli g. Ivana Milloniga, ki je bil tudi izvoljen per acclamationem, z odobravanjem vseh navzočih.

Ker se volilci glede izvolitve novih odbornikov in pregledovalcev računov niso mogli zediniti se je volilo po listkih.

V odbor so bili izvoljeni: gg.: Merhar Jakob, Detela Stanko, Žigon Fran, Križmančič Just, Zorč Viktor, Zega Vekoslav, Plešničar Vekoslav, Gulič Rudolf, Prelog Josip, Mahne Anton, in Sluga Fran; pregledovalci računov pa gg. Zidar Gregor in Prelog Ivan.

Po tem je zbor prešel na zadnjo točko: slučajnosti. Besedo je povzel g. Arhar. Opisal je velike zasluge dosedanjega predsednika g. Josipa Uličarja, ki je bil na čelu društva celih šest let in je vedno plodovito in neumorno deloval za društvo. Zato vanj čast temu vrlenu možu, ki je v vseh burnih časih neustrašeno stal na braniku društvenih idealov in časti in doledno varoval interese društva.

Ob odhodu mu kličemo presrečen: hvala, Govornik je predlagal nato, da se g. Uličar

kerja imenuje častnim članom, kar je bilo enoglasno vsprejeto: G. Arhar je omenil še nadalje, da je bilo opaziti dosedaj, da tajnika zadnjih let nista nikakor vršila dolžnosti, tako da je moral g. D. ljeti vse društveno poslovanje sam, je že na drugem občnem zboru sam poročila! Uoa, da se kaj takega ne peti gosp. Deteli pa, se imenom društva toplo zahvaluje.

Ker se ni nikdo več priglasil k besedi, se je predsednik g. Millonig zahvalil za izkazano mu čast in z vspodbudnimi besedami zaključil občni zbor.

C. in kr. vojna mornarica. Glasom brzoglasnega poročila je vojna ladja „Cesarica Elizabeta“ dne 8. t. m. priplula v Jakoiši (Japonsko), kjer ostane 5 dni.

Našim narodnim društvom v Trstu priporočamo, da se vdeležijo slavnosti društev „Primorako“ v Mačkovijskih pri Dolini dne 22. t. m. Čas za oficiozno prijavo je do konca tedna.

V Mačkovijskih je dober in svež zrak, iz vrstno domače vino in dobro ljudstvo, ki pa potrebuje bodrila v narodnem oziru.

Zveze so jako primerne z železnico do Žavelj, od tam pol ure peš, a nazaj preko Žavelj, ali Boršča.

Tržaška mala kronika.

In zopet ragnikoli! V ulici Capitelli je včeraj zvečer ob 9. uri nezaposleni kurjač Angelo Frattaglia, star 41 let, iz Palerma, zasledoval s 40 cm dolgim nožem v roki mornarja Alojzija Reo, s katerim se je bil skregal pred par dnevi. Dva polic. agenta sta besneža aretirala.

Kmalu bi se sožgal. Krojač A. Taučer, stanujoč v ulici Ghiaccera št. 9 je v soboto delal do rana. Upehan od mučnega dela je zadremal pri petrolejki. Ta se je prebrnila in nekaj odrezkov sukna se je zažgalo in je bil tudi on v nevarnosti, da bi končal kakor sv. Lovrenčij.

Ob času ognja se je pa na srečo še pravočasno predramil in odstranil nevarnost.

Zopet dete padlo z okna. Včeraj jutraj ob 11. in pol uri je Josip Pollak, star 2 leti stanujoč v Skorklji št. 82, v trenutku, ko niso pazili nanj, padel z okna II. nadstropja. Dobil ja težko poškodbo na glavi. Spravili so ga v bolnišnico.

Težko ranjen. Včeraj popoldne prišel je na zdravniško postajo težak Albert Luttieri, star 23 let, stanujoč v ulici Maionica št. 7. Bil je pijan in raztrgan ter je imel težko rano na čelu in brčkone si je pretresel tudi možgane. Pripovedoval je, da mu je nekdo zagnal v glavo steklenico, ni pa hotel povedati imena dotične osebe. Zdravnik mu je obvezal rano ter ga potem poslal v bolnišnico.

Okradena. Antonija Medved, stanujoča v Androni delle Pancogole št. 1 je v nedeljo odšla po poslih od doma. Vrnila se je pa kmalu, a takoj je zapazila, ne da bilo nikakega znaka nasilnega uloma, da je bila za časa odsotnosti okradena. In sicer jej je zmanjkala škatljica, v kateri je bilo 600 K, ki jih je bila skrila v perilo. Ni si možno predstavljati obupa uboge žene, ko so jej bili nakrat ugrabljeni vsi prihranki. Sicer pa Medved osumlja osebo, ki bi bila utegnila izvršiti tatvino, ki jo je tudi ovadila policiji. — Ne držite denarja doma, dajte raje v hranilnico, kjer je varen. Če tat tudi ukrade hranilno knjižico, si bo žnjo malo pomagal.

Koledar in vreme. — Danes: Lovrenc dij. muč. — Jutri: Tiburcij muč. — Temperatura včeraj ob 2. uri pop. + 29°. Cel. Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: — Lepo, večinoma jasno, zmerni vetrovi. Vroče. Tendence za nevihte.

Društvene vesti.

Odbor pevskega društva „Ilirija“ najvpljudneje vabi vse bivše in sedanje pevke moči, da se danes zvečer prav gotovo vdeležijo napovedane pevske vaje ob 8. uri zvečer. „Ilirija“ nastopi namreč v nedeljo na veselici pri „Tiroleu“ in priredi v kratkem tudi svojo vrtno veselico v konsumnem društvu pri Sv. Jakobu.

„Narodni pipčarski klub od Sv. Jakoba“ vabi vse svoje člane, da se gotovo vdeležijo važnega posvetovanja v četrtek ob 9. uri zvečer. Ker je na današnjem redu zelo važna zadeva, se pričakuje obilne vdeležbe.

Tržaški Sokol. Jshalni odsek ima danes ob 8 in pol uri zvečer sestanek v restavraciji Balkan. Prijatelji jshauja dobro došli. — Na zdar!

Trgovsko-izobraževalno društvo v Trstu. Nocoj točno ob 9. uri odborova seje.

Čitalnica pri sv. Jakobu. Danes torek točno ob 8 30 pevska vaja za mešani zbor. Ker se bliža nastop naših nihče ne izostane.

Slavnostni odbor Trž. kolezar. društva „Balkan“ za prireditv velike cestne dirke „Jugoslovanske prvenstvo 1909“ ima nocoj ob 9. in pol uri skupno posvetovanje v ka-

Zasebni dekliški licej

trgovski kurz, gospodinjska ljudska šola šolski sester v Trstu

Izborna lega, krasen razgled na Adrijo, park in igrališče, moderno opremljeno poslopje: električna razsvetljava, kopališče, telovadnica. Učni jezik nemški, poleg tega francoško, angleško, italijansko in kurza za slovenščino in hrvaščino. Letna penzija 600 K; šolnina: za licej 160 K, za trgovski kurz 100 K, za gospodinjsko šolo 200 K, za ljudsko šolo 100 K. — S prihodnjim šolskim letom se otvorijo prvi 4 licejalni razredi.

Na zahtevo se dopošljejo prospekti.

Na zahtevo se dopošljejo prospekti

Mnenje gosp. Dr. A. Topolanski

privatnega docenta na dunajskem vseučilišču.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Ker sem našel, da je **Železnato Kina-Vino Serravallo** (Vino di China Ferruginoso Serravallo) res izvrsten izdelek, vzel sem ga, mesto podobnih izdelkov, v farmakološki zaklad, in ga rad predpisujem za bolezni na očeh z drugimi vrstami bolezni.

DUNAJ, 24. februarja 1808.

Dr. A. Topolanski.

Vsled odhoda, prodaja s 30-40 od sto popustka.

Razprodaja

vseh PRSTANOV, UHANOV z dijamanti in brez istih, OBESKOV, VERIŽIC ter ZLATIH, SREBRNIH in STENSKIH UR, ki se nahajajo v prodajalni

G. KEHIYAN, TRST, CORSO 23

Čudovito nizke cene :-:

dvokoles, šivalnih strojev, vsakovrstnih gramofonov za gostino, kakor tudi različnih najnovjših plošč. Izvršujejo se tudi vse poprave. Pri Batjelu, Gorica Stolna ulica 3-4. Prodaja tudi na obroke. — Ceniki franko.

Gosp. društvo na Kontovelu

išče

krčmarja

z varščino.

Pismene ponudbe na odbor.

NOVI DOBODI. V dobroznani prodajalnici oblek

Alla città di Trieste, Trst

Velika izbira moških oblek od K 14 do 44, deških od K 9 do 28. — Obleke za otroke od 3 do 10 let od K 2 do 16. Zaloga tu in inozemskega blaga za obleke po meri, ki se izvršujejo v lastni delalnici. Specijaliteta hlače, jop in srajc za delavce, po neverjetno nizkih cenah.

„Alla città di Trieste“ Trst, ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Pohištvo

solidno in elegantno po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Maionton

NOVO POGREBNO PODJETJE H. STIBIEL in dr.

se je preselilo na

Corso št. 49 (Piazza Goldoni)

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb.

in prodajalnico mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana itd. itd.

Velika zaloga:

voščenih sveč.

Prodaja na deb. in drobno.

Priporočamo našim gospodinjam pravi: **FRANKOVY**: kavni pridatek iz zagrebške tovarne.

ul. Zaga II, Y 1161, 5-9 I. V.

verni „Minerva“. Gg. člani tega odbora so ujudno naprošeni, da se istega gotovo vdeležijo.

Uloga k dirki za „Jugoslovansko prvenstvo 1909“ znaša 8 K in ne 3 K, kakor je bilo objavljeno v nedeljo.

Kolesarski „Zdravo“!

Darovi.

Pevskemu društvu „Adrija“ v Barkovljah drsaval je gospod Jurij Martelanc in sinova Mihael in Andrej 10 kron, za katere se najsrčneje zahvaljuje odbor, ter želi obilo pomemalcev med barkovljanskim narodnim občinstvom.

Gospodarski vestnik.

Sestavlja Plutus.

Železnice.

Železniški minister Vrba je razpisal v državno-železniškem svetu, da stopi nova tarfina reforma na državnih progah z novim letom 1910 v veljavo.

Isti svet je izvolil poseben komite, ki naj preučuje gospodarska in finančna vprašanja avstrijskih državnih železnic.

Dohodki avstrijskih državnih železnic so znašali v majniku 49 mil. kron, za pol milijona več nego v aprilu. Od novega leta do 1. junija pa so znašali vsi dohodki 231 milijonov kron, za 1/6 milijona manj nego lani v tem času.

Lokalnih železnic zgrade v Avstriji po letošnjem programu vseh skupaj 33, za katere so stavili prvotno v letošnji proračun izdatki 40-50 milijonov, sedaj pa se je izkazalo, da bo treba za nje najmanj 95 milijonov, od katerih pa odpade celih 23 1/2 milijona na tirolsko krajevno železnico Linsdeck-Pfunds. Zanimivo pa je in posebno hočemo pripomniti, da tirolska dežela k tej železnici ničesar ne pripepa in da tudi vlada nikakega prispevka — kakor je pri lokalnih železnicah drugače obično, da se pritegne k izdatkom interesente t. j. poleg države še deželo in občine — ni zahtevala. Vse nameravane železnice merijo 720 km in je treba za nje 1457 milijonov osnovnega kapitala.

Kjer so že podpržali železnice, povsodi se je pokazal lep vseh zlasti kar se tiče delavskega in drugega angažiranega občja. Čuda torej ni, da so se poskušali v tem problemu tudi mladi Japonci, ki se vaskozi prizadevajo postati najmodernejša država. Ali v splošno začudenje objavlja sedaj profesor Igram Bryan v mesečniku Dokumente des Fortschritts, ki jih izdaja znani pariški profesor Broda v treh jezikih (angl. franc. in nem.) zelo zanimivo studijo o izkušnjah Japonske s podpržavljanjem železnic. Zlasti to-žijo, da se je obratno osobje zelo poslabšalo in da ne stori toliko, kakor poprej.

Ruske južno-vzhodne železnice kažejo leta in leta cele milijone primanjkljaja na leto. Zdaj je prišlo na dan, da vlada tam taka potrata materijala, da bi se zdelo neverjetno, če bi ne ležali pred javnostjo obširni d kazni.

Vesti iz Goriške.

Razpisane učiteljske službe. V šolskem okraju goriške okolice je razpisano več učiteljskih služb. Natančnejši podatki so razvidni iz „Osserv. Triestino“ št. 178 od 9. t. m.

Vabilo na ustanovni shod „Županske Zveze“, ki se bo vršil dne 22. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne v Dutovljah v prostorih g. Tavčarja. Vspored: 1. Otvoritev. 2. Čitanje pravil. 3. Volitev odbora. 4. Predlogi. Ta občni zbor se bo vršil ob vsakem številu členov. Pripravljalni odbor.

Vesti iz Istre.

Iz Mačkovi. Slavnost desetletnice društva „Primorsko“ v Mačkoljah dne 22. avg. t. l. se utegne razviti v impozantno narodno slavnost. — Dosedaj se je prijaviло že šest bratskih društev za sodelovanje. Slavnosti se udeležijo tudi vsi trije naši poslanci (Mandič, Pangerc, Vslentič).

Želeti bi bilo, da se udeležijo slavnosti tudi kako društvo iz Trsta, to tembolj, ker so v Mačkoljah začeli v zadnjem času nekaj mečati neke vrste gospodje, ki bi hoteli reševati narod po neki novi metodi. Nadejamo se, da nas se je razumelo! Narodno misleči Slovenci! Vsi na krov!

Svet. Ivansko Kons. društvo
(Narodni dom)

razpisuje :: mesto

krčmarja

Ponudbe naj se naslovijo na odbor do 15. avgusta 1909. — Za pojasnila obrniti se je na društvenega tajnika H. SCHMIDT-a Sv. Ivan. Odbor.

MALI OGLASI

se računajo po 3 stot. besedo; masne filskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Fotograf Anton Jerkič Trst, Via delle Poste št. 10, Gorica, Gosposka ulica št. 7. 1357

Gostilničar Kulot „Pri treh prijateljih“ v Gorici, ulica Caserma 11, se priporoča z dobro kuhinjo in izvrstnim vinom. 1322

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

Proda se hiša z dvema prostoroma, s hlevom za 24 glav blaga in 6000 klaftrov zemlje. — Gostilna „Alla Gloria“, Roccol. 1377

Sprejemem učenko za trgovino manufakturnega blaga. — Stefan Štekar, trgovec, Ajdovščina. 1377

DANIELE PILLIN

TRST - ulica Acquedotto 94
TELEFON 241

Velika zaloga gašenega in živega apna.

Tovarna cementnih plošč in zaloga oglja za peči.

PRODAJALNICA ŠVICARSKIH UR JOSIP OPPENHEIM

ur in izdelovalci časomerjev

Trst, Corso štev. 5 (blizu knjigarne Vram)

BOGATA IZBERA zlatih, srebrnih in kovinastih ur.

Stenske ure z modernim zvonilom.

PRSTANI, UHANI, VERIŽICE itd. po zmernih cenah.

Popravljanje se izvrši po dog. cenah in z garancijo

Zastopnike ::

sprejemem na vseh večjih krajih za mojo tovarno cognaca, žganja, eter. olja esene in vermoutha ::::

Rudolf Salamon Prag III.

Majcen Miloš !.

mizar - Trst - ulica Leo štev. 2

priporoča slavnemu občinstvu

svojo mizarnico.

Izdeluje vsakovrstno, tudi NAJFINEJŠE POHIŠTVO

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu v ulici San Nicolò štev. 9

(nad Jadransko banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 8. in pol popol.

HOTEL „ABBAZIA“

Ulica Geppa št. 20, Trst

(Piazza Caserma) popolnoma prenovljen in preskrbljen z vsem komfortom. Sobe od 2-4 naprej.

Omnibus k vsakemu vlaku. Restavracija slov. in nemško kuhinjo.

Cene zmerno. Udani J. Woschitz.

KAVA IN SUHO SADJE ::

po vsakovrstnih cenah. — Vsake kakovosti. — Največja točnost. Razpošilja DAVIDE VERSOLATTI, Trst — tudi poštne zavoje ulica Barriera vecchia 4. predsed. astoi

F. Millovatz

mehanična delavnica

Trst — ulica del Trionfo 1

izvršuje vsakovrstna

kovaška in mehaniška dela

kakor tudi nikelovanja.

Nova prodajalnica ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Drag. Vekjeta)

CORSO štev. 36 — TRST

Kapret prejelo prodajal. DRAG VEKJETA.

Bogat izbor zlatanline, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje stare zlate in srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročila in popravlja vsakovrstne, srebrnine in žepne ure. Cene zmerno.

Zaloga steklenih šip

F. Hörmann, Trst

ul. Caserma št. 17

Kristali, zrcala, stekleni ventilatorji, okvirji za slike, posode za ribe, steklene in bakrene črke vezanja v medij in svinco, artistična dela v steklu. Sprejme vsakovrstne poprave in naročila za hiše pre-nočišča, verande itd. itd.

PRVA IN EDINA pisarna v vojaški stvari

koncesionirana od vis. o. k. namestništva

ulica Baohi št. 12, II. nad.

UHOD POD PREHODIŠČEM.

Daja navete in informacije o vsem, kar se tiče novačenja in vojaške službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto prošnji vojaškega značaja — oproščanje od vojaških vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobrovoljstvo, ženitbe, dosežanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe, vprejetja v vojaške kole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred upravnimi oblastnjami. Posreduje v najtežavnejših slučajih. — Reševanje hitro in točno.

URADNE URE:
Ob delavnikih od 9-12. predp. in 4-7. pop.
Ob nedeljah in praznikih od 10-12. opol.

Edina od c. kr. namestništva avtorizovana obrt za pokončavanje podgan, miši

liše, krto v vseh mrčesov, stenice in vseh drugih živalic

CARLO JENULL

Delavnica in zaloga TRST, ulica Tesa štev. 30 pritličje.

P. T.

Motociklisti in kolesarji!

V ulici Chiozza štev. 18 odprla se je NOVA MEHANIČNA DELALNICA za popravljanje motociklov in koles s zalogo raznovrstnih koles in potreščin.

Pohrana koles in motociklov proti jako nizki odškodnini.

V nadi, da me počaste gg. kolesarji in motociklisti v obilnem številu, beležim udani

F. TORTELLO.

Ura z verižico !.

popolnoma zastonj.

Da seznanimo cenj. čitatelje z našo trdko, kakor tudi z našimi žepnimi urami za gospode in gospde, skienili smo darovati vsakomur, ki nam pošlje za poštne stroške K 1- (tudi v znamkah) krasno uro z verižico in naš ilustrovani cenik.

Pišite takoj na trdko ur

HENRIK WEISS

Dunaj 99. Poštni predal.

Zdravnik in ranocelnik

Dr. Dinko Tecilazić

specijalist

za otroške bolezni

v ulici Stadion 6, I. n. Telefon 18, IV

(gledal Fenice).

ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

DRAGOTIN STRUKEL

prodajalnica drobnarij in igrač

TRST - Corso 34 - TRST

Galanterije iz usnja, Potne torbe

Ovratnice, dežniki in palice.

Specijaliteta: Potrebščine za

hrbolazoe.

Cesare Levi

urar in dragotinar

Trst, Corso štev. 41

se priporoča cenjenim odjemalcem, ker ima

sedaj veliko izbero

predmetov za darove ::

po jako zmernih cenah.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove

(vokal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečka kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristal angleški). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Odrplo se je

ново veliko skladišče

POHIŠTVA

in tapetarij

Paolo Gastwirth

v ulici Stadion št. 6, Tel. 22-85

z veliko izbero popolnih sob vsakega sloga in moderne risbe ter popolnih oprav za stanovanja.

Zadnje novosti te stroke.

Zamore si vsakdo ogledati, ne da je primoran kupiti.

ANTON REPENŠEK

knjigovez v Trstu, via Ceollia 9

priporoča slavnemu občinstvu

svojo moderno urejeno delavnico,

v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča

dela točno in po zmernih cenah.

SVOJI K SVOJIM!

Umetni zobje ::

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Zsche

TRST

ulica della Caserma štev. 13, II. nadst.

Bogomil Pino

bivši urar v Sezani

ima svojo

ново prodajalnico :: ur

v TESTU

ul. Vinc. Bellini 13

nasproti cerkve svet. Antona novega

Vsakovrstne verižice

po pravih tov. cenah